

Byla C-86/21

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį

Gavimo data:

2021 m. vasario 11 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Tribunal Superior de Justicia de Castilla y León (Kastilijos ir Leono aukštesnysis teisingumo teismas, Ispanija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2021 m. vasario 4 d.

Apeliantė:

Gerencia Regional de Salud de Castilla y León (Kastilijos ir Leono regioninė sveikatos apsaugos valdyba)

Atsakovė:

Delia

Pagrindinės bylos dalykas

Valstybės tarnyba – Slaugos darbuotojai – Profesinės karjeros raida – Stažas – Kitos valstybės narės valstybinėje ligoninėje išdirbto laikotarpio pripažinimas

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

SESV 45 straipsnis – Laisvas darbuotojų judėjimas – Nacionalinė teisės nuostata, draudžianti pripažinti kitos valstybės narės valstybinėje ligoninėje išdirbtą laikotarpį – Laisvo darbuotojų judėjimo apribojimai – Valstybių narių sveikatos priežiūros paslaugų darbuotojų profesinės karjeros sistemų suderinimo kriterijų nebuvimas – Reglamento (ES) Nr. 492/2011 (OL L 141, 2011, p. 1) 7 straipsnis – Nediskriminavimas – SESV 267 straipsnis

Prejudiciniai klausimai

1. Ar pagal SESV 45 straipsnį ir Reglamento Nr. [492]/2011 7 straipsnį draudžiama nacionalinės teisės nuostata, kaip antai 2009 m. liepos 2 d. *Decreto 43/2009* (Dekretas 43/2009) 6 straipsnio 2 dalies c punktas, kuriame neleidžiama pripažinti tam tikros profesijos atstovo kitos Europos Sąjungos valstybės narės viešųjų sveikatos priežiūros paslaugų tarnyboje išdirbto laikotarpio?
2. Jei atsakymas į pirmąjį klausimą būtų teigiamas, ar kitos valstybės narės viešųjų sveikatos priežiūros paslaugų tarnyboje išdirbto laikotarpio pripažinimas galėtų būti siejamas su sąlyga, kad visų pirma turi būti patvirtinti bendrieji Europos Sąjungos valstybių narių sveikatos priežiūros paslaugų darbuotojų karjeros sistemų suderinimo kriterijai?

Sąjungos teisės nuostatos, kuriomis remiamasi

- Europos Sąjungos Sutarties 3 straipsnio 2 dalis, 26 straipsnio 2 dalis ir 45 straipsnis.
- Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 45, 46 straipsniai ir 168 straipsnio 7 dalis.
- 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 492/2011 dėl laisvo darbuotojų judėjimo Sąjungoje, visų pirma jo 7 straipsnis.

Nacionalinės teisės nuostatos, kuriomis remiamasi

A. Valstybės teisės aktai

- 1986 m. balandžio 25 d. *Ley 14/1986 General de Sanidad* (Bendrasis sveikatos įstatymas Nr. 14/1986)

44 straipsnis: „1. Visos viešosios sveikatos priežiūros įstaigos ir tarnybos yra nacionalinės sveikatos sistemos dalis. 2. Nacionalinė sveikatos sistemą sudaro valstybės administracijos sveikatos priežiūros tarnybų ir autonominių bendruomenių sveikatos priežiūros tarnybų visuma pagal šio įstatymo nustatytas sąlygas“.

- 2003 m. gegužės 28 d. *Ley 16/2003 de cohesión y calidad en el Sistema Nacional de Salud* (Įstatymas dėl nacionalinės sveikatos sistemos darnos ir kokybės Nr. 16/2003)

43 straipsnis: „Personalo mobilumo visoje nacionalinėje sveikatos sistemoje užtikrinimas yra vienas iš esminių jos darnos aspektų <...>“

- 2003 m. lapkričio 21 d. *Ley 44/2003 de ordenación de las profesiones sanitarias* (Įstatymas dėl profesijų, susijusių su sveikatos priežiūra, organizavimo Nr. 44/2003)

37 straipsnis (bendrosios nuostatos dėl profesinės raidos ir jos pripažinimo): „1. Sukuriama šio įstatymo <...> 6 ir 7 straipsniuose numatytų sveikatos priežiūros specialistų profesinės raidos pripažinimo sistema. Specialistai, kurie yra įsisteigę arba savo paslaugas teikia valstybės teritorijoje, gali savanoriškai naudotis profesinės raidos sistema“.

38 straipsnis: „1. Administracinės sveikatos priežiūros institucijos profesinės raidos pripažinimą savo centruose ir įstaigose reglamentuoja vadovaudamosi šiais bendraisiais principais: a) pripažinimas suskirstytas į keturis lygius <...>; c) norint įgyti pirmąjį lygį, būtina įrodyti penkerių metų profesinę praktiką. <...>“

- 2003 m. gruodžio 16 d. *Ley 55/2003 del Estatuto Marco del personal estatutario de los servicios de salud* (Įstatymas dėl bendrojo sveikatos priežiūros tarnybų statutinių darbuotojų statuto Nr. 55/2003)

40 straipsnis: „<...> 3. Nacionalinės sveikatos sistemos žmogiškųjų išteklių komisija nustato bendruosius skirtingų sveikatos priežiūros tarnybų profesinės karjeros sistemų suderinimo principus ir kriterijus, siekiant užtikrinti abipusį karjeros lygių pripažinimą, jų profesinius tikslus ir laisvą tokių specialistų judėjimą visoje nacionalinėje sveikatos sistemoje. <...>“.

41 straipsnis: „1. Statutinių darbuotojų darbo užmokesčio sistemą sudaro bazinis ir papildomas atlyginimas.“

42 straipsnis: „1. Bazinis atlyginimas – tai: a) atlyginimas <...> b) priedai už trejų metų stažą <...> c) papildomos išmokos“.

43 straipsnis (Papildomas atlyginimas): „2. <...> e) karjeros priedas, skirtas atlyginimui už profesinėje karjeroje pasiektą lygį, kai tokia profesinės raidos sistema yra įtvirtinta atitinkamoje kategorijoje“.

B. Autonominių bendruomenių teisės aktai

- 2009 m. liepos 2 d. *Decreto 43/2009 por el que se regula la carrera profesional del personal estatutario del Servicio de Salud de Castilla y León* (Dekretas Nr. 43/2009, kuriuo reglamentuojama Kastilijos ir Leono statutinių sveikatos priežiūros tarnybų darbuotojų profesinė karjera)

6 straipsnis: „1.– Profesinė karjera Kastilijos ir Leono sveikatos priežiūros tarnyboje yra suskirstyta į keturis lygius. 2.– Norint įgyti pirmą profesinės karjeros lygį arba gauti aukštesnįjį lygį, nustatomi šie reikalavimai: a) turėti nuolatinio statutinio darbuotojo statusą užimant tą profesinę kategoriją, kurioje ketinama įgyti pirmą ar paskesnę profesinės karjeros lygį, ir savo

funkcijas vykdyti Kastilijos ir Leono sveikatos priežiūros tarnyboje; b) prašymą pirmam profesinės karjeros lygiui įgyti ar gauti aukštesnį lygį pateikti per atitinkamuose konkursuose nustatytą terminą ir nustatytu būdu; c) per kiekvieną konkursą, norint įgyti pirmą lygį ar gauti aukštesnius lygius, kiekvienoje karjeros formoje įrodyti statutinio darbuotojo profesinės praktikos metų skaičių nacionalinės sveikatos sistemos sveikatos priežiūros centruose ir įstaigose, vadovaujantis tokia skale: i. siekiant įgyti I lygį, yra būtina įrodyti 5 metų statutinio darbuotojo profesinę praktiką nacionalinėje sveikatos sistemoje užimant tą profesinę kategoriją, kurioje esant ketinama siekti atitinkamos profesinės karjeros formos“.

Pagrindinės bylos faktinių aplinkybių ir proceso santrauka

- 1 2017 m. spalio 13 d. Kastilijos ir Leono autonominės bendruomenės *Boletín Oficial* (Oficialusis leidinys) buvo paskelbtas 2017 m. spalio 6 d. Kastilijos ir Leono regioninės sveikatos apsaugos valdybos nutarimas, kuriame ilgalaikiai laikinieji darbuotojai buvo kviečiami dalyvauti įprastos procedūros konkurse ir nustatytas prašymų dėl profesinės karjeros I lygio už 2010 m. pateikimo terminas. Tarp reikalavimų pateikti prašymą, buvo reikalaujama įrodyti penkerių metų statutinio darbuotojo profesinę praktiką Kastilijos ir Leono sveikatos priežiūros tarnyboje toje kategorijoje, kurioje esant ketinama siekti atitinkamos profesinės karjeros formos.
- 2 2017 m. spalio 26 d. p. Delia pateikė prašymą suteikti jai, kaip slaugytojai, profesinės karjeros I lygį; ji nurodė, kad kaip slaugytoja 2010 m. gruodžio 31 d. ji buvo išdirbusi dešimt metų ir tris mėnesius. Šis laikotarpis apima laikotarpį, dirbtą Portugalijos nacionalinėje viešojoje tarnyboje Lisabonos *Santa María* (Santa Marija) ligoninėje nuo 2000 m. lapkričio 20 d. iki 2007 m. liepos 25 d.
- 3 Tuo pačiu metu p. Delia padavė administracinį skundą Kastilijos ir Leono regioninei sveikatos apsaugos valdybai dėl minėto 2017 m. spalio 6 d. nutarimo, teigdama, kad penkerių metų profesinės karjeros patirtis, reikalaujama toje kategorijoje, kurioje esant siekiama įgyti atitinkamą profesinės karjeros lygį, turėjo būti įgyta dirbant Ispanijos nacionalinėje sveikatos sistemoje arba bet kurios iš Sąjungos valstybių narių nacionalinėje sveikatos sistemoje, o ne tik Kastilijos ir Leono sveikatos priežiūros tarnyboje.
- 4 Kastilijos ir Leono regioninė sveikatos apsaugos valdyba šį administracinį skundą tenkino iš dalies. Ji pripažino, kad turėjo būti įskaičiuotas darbas Ispanijos nacionalinėje sveikatos sistemoje, bet ne darbas Portugalijos nacionalinėje sveikatos sistemoje.
- 5 P. Delia dėl šio sprendimo padavė administracinį skundą *Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n.º 3 de Valladolid* (Vajadolido administracinis teismas Nr. 3), teigdama, kad turėjo būti įskaičiuotas ir darbas Portugalijos nacionalinėje sveikatos sistemoje.

- 6 Šis teismas 2019 m. gruodžio 16 d. sprendimu p. Delia administracinį skundą tenkino, nusprendęs, kad konkursas pažeidžia laisvo darbuotojų judėjimo Sąjungos teritorijoje principą.
- 7 Kastilijos ir Leono regioninė sveikatos apsaugos valdyba dėl minėto sprendimo padavė apeliacinį skundą Kastilijos ir Leono aukštesniajam teisingumo teismui.

Esminiai šalių argumentai pagrindinėje byloje

- 8 P. Delia mano, kad Kastilijos ir Leono regioninės sveikatos apsaugos valdybos sprendimas prieštarauja laisvo darbuotojų judėjimo Sąjungos teritorijoje principui ir Teisingumo Teismo jurisprudencijai dėl šio principo. Be to, ji teigia, kad Kastilijos ir Leono autonominei bendruomenei priklausanti *Gerencia de Salud de las Áreas de León* (Leono apylinkės sveikatos apsaugos valdyba), apskaičiuodama trejų metų tarnybos stažo priedą, atsižvelgė į Portugalijos nacionalinėje sveikatos sistemoje (Lisabonos Santa Marijos ligoninėje) kaip slaugytoja nuo 2000 m. lapkričio 20 d. iki 2007 m. birželio 21 d. dirbtą laikotarpį.
- 9 Kastilijos ir Leono regioninė sveikatos apsaugos valdyba teigia, kad jos sprendimas yra visiškai teisėtas. Mano, kad nei p. Delia skunde, nei skundžiamame sprendime neaptariami Ispanijos teisėje reglamentuojamos profesinės karjeros raidos pobūdis, teisinis statusas ir specifiškumas. Taip pat teigia, kad skundžiamame sprendime minimoje teismų praktikoje nurodomos kitos faktinės aplinkybės, susijusios tik su darbo stažu, ir, vertinant tokią patirtį, neatsižvelgiama į organizacijos, kurioje dirbama, tikslus.

Trumpas prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagrindimas

- 10 Statutinių darbuotojų profesinės karjeros sistemos organizavimas, vadovaujantis Ispanijos teisės aktais, priklauso autonominėms bendruomenėms, kurios privalo laikytis pagrindiniuose valstybės teisės aktuose nustatytų bendrųjų principų ir kriterijų. Skirtingos autonominių bendruomenių sveikatos sistemos yra nacionalinės sveikatos sistemos dalis. Siekiant palengvinti statutinių darbuotojų mobilumą tarp skirtingų autonominių bendruomenių sveikatos sistemų, *Dirección General de Recursos Humanos y Servicios Económicos Presupuestarios* (Žmogiškųjų išteklių ir biudžetinių ekonominių paslaugų generalinis direktoratas) 2007 m. sausio 29 d. priėmė nutarimą, kuriame numatyta priimti *Acuerdo por el que se fijan los criterios generales de homologación de los sistemas de carrera profesional del personal de los servicios de salud* (Susitarimas, nustatantis sveikatos priežiūros tarnybos darbuotojų profesinės karjeros sistemų suderinimo bendruosius kriterijus) (BOE, Nr. 50, 2007 m. vasario 27 d.). Profesinė karjera apima ne tik darbą (stažą), bet ir reikalaujama, kad šis darbas būtų atliekamas užimant tam tikrą profesinę kategoriją konkrečioje sveikatos priežiūros tarnyboje, siekiant pasiekti organizacijos, kurioje dirbama, tikslus.

- 11 Pagal SESV 168 straipsnio 7 dalį sveikatos paslaugų ir sveikatos priežiūros organizavimas bei teikimas yra kiekvienos Sąjungos valstybės narės išimtinė kompetencija. Skirtingai, nei Ispanijos nacionalinėje sveikatos sistemoje, nėra Europos sveikatos sistemos, nei patvirtintų sveikatos priežiūros tarnybų darbuotojų profesinės karjeros sistemų suderinimo skirtingose valstybėse narėse bendrųjų kriterijų.
- 12 Teisingumo Teismas yra nurodęs, kad, siekiant nustatyti, ar tokia nacionalinė teisės nuostata, kaip ginčijama pagrindinėje byloje, reiškia apribojimą SESV 45 straipsnio prasme, reikia prisiminti, jog visomis SESV nuostatomis, susijusiomis su laisvu asmenų judėjimu, siekiama palengvinti valstybių narių piliečiams bet kokios rūšies profesinės veiklos vykdymą Sąjungos teritorijoje ir pagal jas draudžiamos nacionalinės priemonės, dėl kurių šie piliečiai galėtų atsidurti nepalankioje padėtyje tuo atveju, jeigu jie norėtų vykdyti ekonominę veiklą kitos valstybės narės teritorijoje (žr., be kita ko, 1995 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *Bosman*, C-415/93, 94 punktą, 2005 m. kovo 17 d. Sprendimo *Kranemann*, C-109/04, 25 punktą, 2007 m. sausio 11 d. Sprendimo ITC, C-208/05, 31 punktą). Teisingumo Teismas taip pat yra pareiškęs, kad nacionalinės teisės nuostatos, trukdančios valstybės narės pilietybę turinčiam darbuotojui arba atgrasančios jį išvykti iš savo kilmės šalies siekiant įgyvendinti teisę laisvai judėti, yra šios laisvės apribojimai, net jeigu taikomos neatsižvelgiant į atitinkamų darbuotojų pilietybę (visų pirma žr. minėtų sprendimų *Bosman* 96 punktą, *Kranemann* 26 punktą ir ITC 33 punktą). Teisingumo Teismas taip pat yra nurodęs, kad laisvą darbuotojų judėjimą ribojanti priemonė leistina tik jeigu ja siekiama Sutartį atitinkančio teisėto tikslo ir ji grindžiama privalomaisiais bendrojo intereso pagrindais. Tačiau net ir tokiu atveju reikia, kad šios priemonės taikymas būtų tinkamas nagrinėjamam tikslui įgyvendinti ir neviršytų to, kas būtina jam pasiekti (visų pirma žr. be kita ko, 1993 m. kovo 31 d. Sprendimo *Kraus*, C-19/92, 32 punktą ir minėtų sprendimų *Bosman* 104 punktą, *Kranemann* 33 punktą ir ITC 37 punktą).
- 13 Atsižvelgiant į nurodytus vidaus teisės aktus ir Teisingumo Teismo jurisprudenciją, kyla pagrįstų abejonių dėl to, ar SESV 45 straipsnis bei Reglamento Nr. 492/2011 7 straipsnis nedraudžia nacionalinės teisės nuostatos, kaip antai 2009 m. liepos 2 d. Dekreto Nr. 43/2009 6 straipsnio 2 dalies c punkto, nes ši nuostata neleidžia pripažinti kitos valstybės narės valstybinėje ligoninėje kaip slaugytoja dirbto darbo. Iš tiesų būtų galima pripažinti, kad ja pažeidžiami laisvo darbuotojų judėjimo ir vienodo požiūrio principai ir įtvirtinama netiesioginė diskriminacija. Vis dėlto, taip pat būtų galima pripažinti, kad, priešingai, minėta nuostata yra pagrįsta objektyviais kriterijais, nepriklausančiais nuo atitinkamų darbuotojų pilietybės, ir proporcingais siekiamam tikslui, atsižvelgiant į profesinės karjeros reglamentavimą ir į tai, jog tarp skirtingų valstybių narių sveikatos sistemų nėra suderinimo kriterijų.
- 14 Abejones stiprina tai, kad egzistuoja Ispanijos aukštesniųjų teisingumo teismų praktika, pagal kurią neužtenka vien tik stažo, o reikalaujama, kad profesinė patirtis būtų įgyta užimant tam tikrą profesinę kategoriją konkrečioje sveikatos

priežiūros tarnyboje, priklausančioje nacionalinei sveikatos sistemai. Vadovaujantis šia nacionalinių teismų praktika taip pat buvo nurodyta, kad, atsižvelgiant į tai, jog teisės norma siekiamas tikslas yra teisėtas, nėra jokios netiesioginės diskriminacijos, taip pat atsižvelgiant į tą aplinkybę, kad neįskaičiuojami ne tik kitose Sąjungos valstybėse narėse dirbti laikotarpiai, bet taip pat ir laikotarpiai, dirbti Ispanijos ligoninėse, kurios nėra funkciškai ir struktūriškai integruotos į nacionalinę sveikatos sistemą. Taip pat kyla abejonių dėl ginčijamo sprendimo teisėtumo, nes apskaičiuojant trejų metų darbo stažo priedą, kuris yra bazinio atlyginimo dalis, buvo atsižvelgta į p. Delia Portugalijos viešųjų sveikatos priežiūros paslaugų sistemoje dirbtą laikotarpį, tačiau šis darbas nepripažįstamas siekiant įgyti lygi, suteikiantį teisę gauti papildomą atlyginimą, t. y. priedą už karjerą.

DARBINIS VERTINIMAS